

Νάτσης Δημήτρης

Αρχαία Ελληνικά Β' Λυκείου :
Λυσίας, ὑπὲρ Μαντιθέου
με βάση τον νέο τρόπο εξέτασης

- Κριτήρια αξιολόγησης για κάθε ενότητα με βάση το νέο σύστημα.
-
- Θέματα της τράπεζας θεμάτων προσαρμοσμένα στο νέο σύστημα.
-
- Παλαιά θέματα πανελληνίων της Β' Λυκείου προσαρμοσμένα στο νέο σύστημα.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

A. Θέματα της τράπεζας θεμάτων προσαρμοσμένα στο νέο σύστημα (με τις απαντήσεις)	5
1 ^ο Θέμα : 5 ^ο θέμα της τράπεζας θεμάτων (1-3 §)	6
2 ^ο Θέμα : 22 ^ο θέμα της τράπεζας θεμάτων (4-7 §)	12
3 ^ο Θέμα : 64 ^ο θέμα της τράπεζας θεμάτων (9-11 §)	20
4 ^ο Θέμα : 106 ^ο θέμα της τράπεζας θεμάτων (14-15 §)	27
5 ^ο Θέμα : 143 ^ο θέμα της τράπεζας θεμάτων (18-19 §)	33
B. Κριτήρια αξιολόγησης με βάση το νέο σύστημα (με τις απαντήσεις)	39
1 ^ο Θέμα : Προοίμιο (1-3 §)	40
2 ^ο Θέμα : Διήγησις (4-5 §)	46
3 ^ο Θέμα : Διήγησις (6-7 §)	52
4 ^ο Θέμα : Διήγησις (9-12 § A)	57
5 ^ο Θέμα : Διήγησις (9-12 § B)	64
6 ^ο Θέμα : Διήγησις (15-17 §)	71
7 ^ο Θέμα : Διήγησις (18-19 §)	80
8 ^ο Θέμα : Επίλογος (20-21 §)	87
Γ. Θέματα πανελληνίων προσαρμοσμένα στο νέο σύστημα (με τις απαντήσεις)	94
Πανελλήνιες 2002 (7-8 §)	95
Πανελλήνιες 2003 (1-3 §)	100
Πανελλήνιες 2004 (19-21 §)	106
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	113

A. ΘΕΜΑΤΑ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΘΕΜΑΤΩΝ ΜΕ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

.....
.....
.....
.....

2. ΘΕΜΑ (22^ο) Λυσίου, Ἐν βουλῇ Μαντιθέῳ δοκιμαζομένῳ ἀπολογία, § 4-7

Ἡμᾶς γὰρ ὁ πατήρ πρό τῆς ἐν Ἑλλησπόντῳ συμφορᾶς ὡς Σάτυρον τὸν ἐν τῷ Πόντῳ διαιτησομένους ἐξέπεμψε, καὶ οὔτε τῶν τειχῶν καθαιρουμένων <ἐπεδημοῦμεν> οὔτε μεθισταμένης τῆς πολιτείας, ἀλλ' ἤλθομεν πρὶν τοὺς ἀπὸ Φυλῆς εἰς τὸν Πειραιᾶ κατελθεῖν πρότερον πένθ' ἡμέραις. καίτοι οὔτε ἡμᾶς εἰκὸς ἦν εἰς τοιοῦτον καιρὸν ἀφιγμένους ἐπιθυμεῖν μετέχειν τῶν ἀλλοτρίων κινδύνων, οὔτ' ἐκεῖνοι φαίνονται τοιαύτην γνώμην ἔχοντες ὥστε καὶ τοῖς ἀποδημοῦσι καὶ τοῖς μηδὲν ἐξαμαρτάνουσι μεταδιδόναι τῆς πολιτείας, ἀλλὰ μᾶλλον ἠτίμαζον καὶ τοὺς συγκαταλύσαντας τὸν δῆμον. ἔπειτα δὲ ἐκ μὲν τοῦ σανιδίου τοὺς ἰππεύσαντας σκοπεῖν εὐηθές ἐστίν· ἐν τούτῳ γὰρ πολλοὶ μὲν τῶν ὁμολογούντων ἰππεύειν οὐκ ἔνεισιν, ἔνιοι δὲ τῶν ἀποδημούντων ἐγγεγραμμένοι εἰσίν. ἐκεῖνος δ' ἐστὶν ἔλεγχος μέγιστος· ἐπειδὴ γὰρ κατήλθετε, ἐψηφίσασθε τοὺς φυλάρχους ἀπενεγκεῖν τοὺς ἰππεύσαντας, ἵνα τὰς καταστάσεις ἀναπράξῃτε παρ' αὐτῶν. ἐμὲ τοίνυν οὐδεὶς ἂν ἀποδείξειεν οὔτ' ἀπενεχθέντα ὑπὸ τῶν φυλάρχων οὔτε παραδοθέντα τοῖς συνδίκοις οὔτε κατάστασιν καταβάλοντα.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A. Να δηλώσετε την ορθότητα των παρακάτω φράσεων και να αιτιολογήσετε την απάντησή σας με αναφορές από το κείμενο.

- ❖ Ο Μαντίθεος απουσίαζε από την πόλη επί των Τριάκοντα και επέστρεψε δέκα ημέρες πριν το πολίτευμα πέσει.
- ❖ Το ισχυρότερο τεκμήριο αθωότητας κατά τον Μαντίθεο είναι ο κατάλογος των φυλάρχων.

Μονάδες 10

B1. Να δηλώσετε την ορθότητα των παρακάτω φράσεων.

- ❖ Η ρητορική ως επιστήμη δημιουργήθηκε στην Αττική.
- ❖ Ο Πλάτωνας επέκρινε την ρητορική τέχνη.
- ❖ Ο Λυσίας ήταν λογογράφος.
- ❖ Το έργο του Λυσία χαρακτηρίζεται από την παθοποιία.

Μονάδες 10

B2. Η επιχειρηματολογία του Μαντιθέου στηρίζεται στα γεγονότα που συνδέονται με τη ζωή του, αλλά και στην λογική. Ποιά είναι αυτά τα επιχειρήματα;

Μονάδες 10

B3. Τί υπαινίσσεται ο Μαντίθεος με την φράση «*ἀλλὰ μᾶλλον ἠτίμαζον καὶ τοὺς συγκαταλύσαντας τὸν δῆμον*»;

Μονάδες 10

B4. α) Να σχηματίσετε από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους του κειμένου ένα ομόρριζο ουσιαστικό, απλό ή σύνθετο, της αρχαίας ελληνικής γλώσσας, χρησιμοποιώντας την κατάληξη που σάς δίνεται:

ρήματικοί τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
ἐξέπεμψε	-ή	
έχοντες	-μα	
μεθισταμένης	-ις	
αποδημούσι	-ία	
μεταδιδόναι	-ις	

B4β) *τειχος, πολιτεία, κίνδυνος, δήμος, έλεγχος* : Να γράψετε για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου ένα ομόρριζο ρήμα της αρχαίας ελληνικής γλώσσας.

Μονάδες 10

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A.

- ❖ **Λάθος** : «ἀλλ' ἤλθομεν πρὶν τοὺς ἀπὸ Φυλῆς εἰς τὸν Πειραιᾶ κατελθεῖν πρότερον πένθ' ἡμέραις.»

.....
.....

B1.

- ❖ **Λάθος.**
- ❖ **Σωστό.**

.....
.....

B2.

1. Αρχικά, δηλώνει ότι την εποχή των Τριάκοντα απουσίαζε από την Αθήνα, αφού βρισκόταν στον Πόντο, στην αυλή του βασιλιά Σάτυρου, μαζί με τον αδερφό του, και επισημαίνει μάλιστα ότι γύρισε στην Αθήνα πέντε μέρες πριν από την πτώση του καθεστώτος. Το πρώτο επιχείρημα του Μαντίθεου είναι και το πιο ισχυρό, διότι είναι **πραγματικό** και μπορεί εύκολα να αποδειχτεί με μάρτυρες.

.....
.....

B3.

Τον Αύγουστο ή Σεπτέμβριο του 404 π.Χ. εγκαθίσταται με υπόδειξη του Λυσάνδρου η αρχή των Τριάκοντα στην Αθήνα σε αντικατάσταση της άμεσης συμμετοχικής δημοκρατίας, με τον όρο ότι θα πολιτεύονται σύμφωνα με το πατροπαράδοτο πολίτευμα. Στην αρχή οι Τριάκοντα ήταν μετριοπαθείς προς τους πολίτες και υποκρίνονταν ότι επεδίωκαν το πάτριο πολίτευμα. Οι πολίτες μάλιστα χαιρόνταν με την θανάτωση των συκοφαντών, των κολάκων και των πονηρών, διότι πίστευαν πως οι Τριάκοντα ενεργούσαν έτσι για το κοινό συμφέρον. Όταν όμως εδραιώθηκαν στην εξουσία, δεν σεβάστηκαν τίποτα και άρχισαν να φονεύουν τους επιφανείς πολίτες, δημεύοντας την περιουσία τους. Σε μικρό διάστημα 1500 Αθηναίοι πολίτες έχασαν την ζωή τους.

.....
.....

B4α.

έκπομπή.

σχήμα.

.....
.....

B4β.

τειχίζω.

.....
.....

.....
.....
.....
.....

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΜΕ ΤΙΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

5. Λυσίου, ὑπὲρ Μαντιθέου 9-12 (B) §

Μὲν τοίνυν αὐτῆς τῆς αἰτίας οὐκ οἶδ' ὅ,τι δεῖ πλείω λέγειν· δοκεῖ δέ μοι, ὦ βουλή, ἐν μὲν τοῖς ἄλλοις ἀγῶσι περὶ αὐτῶν μόνων τῶν κατηγορημένων προσήκειν ἀπολογεῖσθαι, ἐν δὲ ταῖς δοκιμασίαις δίκαιον εἶναι παντὸς τοῦ βίου λόγον διδόναι. Δέομαι οὖν ὑμῶν μετ' εὐνοίας ἀκροάσασθαί μου. Ποιήσομαι δὲ τὴν ἀπολογία ὡς ἂν δύνωμαι διὰ βραχυτάτων. Ἐγὼ γὰρ πρῶτον μὲν, οὐσίας μοι οὐ πολλῆς καταλειφθείσης διὰ τὰς συμφορὰς καὶ τὰς τοῦ πατρὸς καὶ τὰς τῆς πόλεως, δύο μὲν ἀδελφὰς ἐξέδωκα ἐπιδούς τριάκοντα μνᾶς ἑκατέρω, πρὸς τὸν ἀδελφὸν δ' οὕτως ἐνειμάμην ὥστε ἐκεῖνον πλέον ὁμολογεῖν ἔχειν ἐμοῦ τῶν πατρῶων, καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους ἅπαντας οὕτως βεβίωκα ὥστε μηδεπώποτε μοι μηδὲ πρὸς ἓνα μηδὲν ἔγκλημα γενέσθαι. καὶ τὰ μὲν ἴδια οὕτως διώκηκα· περὶ δὲ τῶν κοινῶν μοι μέγιστον ἠγοῦμαι τεκμήριον εἶναι τῆς ἐμῆς ἐπεικειίας, ὅτι τῶν νεωτέρων ὅσοι περὶ κύβους ἢ πότους ἢ περὶ τὰς τοιαύτας ἀκολασίας τυγχάνουσι τὰς διατριβὰς ποιούμενοι, πάντας αὐτοὺς ὄψεσθέ μοι διαφόρους ὄντας, καὶ πλείστα τούτους περὶ ἐμοῦ λογοποιούντας καὶ ψευδομένους. Καίτοι δῆλον ὅτι, εἰ τῶν αὐτῶν ἐπεθυμοῦμεν, οὐκ ἂν τοιαύτην γνώμην εἶχον περὶ ἐμοῦ. ἔτι δ', ὦ βουλή, οὐδεὶς ἂν ἀποδείξει περὶ ἐμοῦ δύναίτο οὔτε δίκην αἰσχρὰν οὔτε γραφὴν οὔτε εἰσαγγελίαν γεγενημένην·

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A. Να δηλώσετε αν οι κάτωθι προτάσεις ισχύουν ή όχι, αποδεικνύοντάς το με αναφορές από το κείμενο :

- ❖ Η δοκιμασία ήταν ιδιωτική δίκη.
- ❖ Ο Μαντίθεος δεν θέλει να κουράσει με τον λόγο του τους βουλευτές.
- ❖ Ο Μαντίθεος έδωσε στις αδερφές του κληρονομιά.
- ❖ Το πρόβλημα του Μαντιθέου ήταν ότι διαπληκτιζόταν με τους συμπολίτες του.
- ❖ Ο Μαντίθεος αναφέρεται και στην δημόσια ζωή του.

Μονάδες 10

B1. Να αποδοθεί το νοηματικό περιεχόμενο των όρων : γραφήν, δίκην.

Μονάδες 10

B2. Να παρουσιάσετε τα επιχειρήματα του τμήματος «περὶ δὲ τῶν κοινῶν μοι μέγιστον ἡγοῦμαι τεκμήριον εἶναι τῆς ἐμῆς ἐπιεικείας,.....οὔτε γραφήν οὔτε εἰσαγγελίαν γεγεννημένην» και να τα αξιολογήσετε.

Μονάδες 10

B3. Αφού διαβάσετε προσεκτικά το παράλληλο κείμενο που ακολουθεί και το απόσπασμα από τον ὑπὲρ Μαντιθέου λόγο, να σκιαγραφήσετε το ήθος του Μαντιθέου συγκριτικά με το ήθος των Αθηναίων νέων πολιτών, όπως προβάλλεται και στο αρχαίο και στο παράλληλο κείμενο. :

«Προ ολίγου παραδεχτήκαμε μαζί με τους μάρτυρες ότι μεθυσμένοι πήγαμε στο σπίτι του με άλλους νεαρούς και νεαρές κόρες που έπαιζαν αυλό (για να γλεντήσουμε όλοι μαζί). Πού βρίσκεται το ήθος σε αυτό; Εγώ πιστεύω πουθενά. Αυτός όμως εναντιώθηκε σε όλους λόγω του μανικού έρωτα που τόν είχε κυριεύσει για αυτήν, και ήθελε και τα δύο, δηλαδή και να μη πληρώσει το αντίτιμο και να τήν έχει. Εξ άλλου αυτός επειδή ήταν σε τέτοια μανία από τον έρωτά του για την νεαρά κοπέλα συμπεριφερόταν εριστικά και συνήθως ανεργάτιστα όντας μεθυσμένος, άρα ήταν αναγκαίο να αμύνομαι. Η δε νεαρά

άλλοτε έλεγε ότι εκτιμά και θέλει εμένα περισσότερο, άλλοτε εκείνον, διότι ήθελε να έχει ερωμένους και τους δύο μας. Εγώ ούτε στην αρχή είχα πρόβλημα, αλλά ακόμη και τώρα δεν έχω αυτός, όμως, γελοιοποιείται, ώστε να μη ντρέπεται να χαρακτηρίζει σοβαρά τραύματα τα μαυρισμένα από τις μπουνιές μάτια του και να περιφέρεται “ετοιμοθάνατος” σε φορείο και να προσποιείται ότι είναι σε άθλια κατάσταση εξαιτίας μίας γυναίκας.»

Λυσίου, περί του τραύματος 7-9

Μονάδες 10

B4. Να δηλωθεί η ορθότητα των κάτωθι φράσεων :

- ❖ Για την ρητορική σταδιοδρομία πρωτεύων ρόλο έπαιξε η κατάρτιση.
- ❖ Ο Πλάτωνας και ο Γοργίας καλλιέργησαν στην Αθήνα την ρητορική τέχνη.
- ❖ Σημαντικότερος εκπρόσωπος των συμβουλευτικών λόγος είναι ο Δημοσθένης.
- ❖ Οι δικανικοί λόγοι γράφονταν από φιλοσόφους.
- ❖ Μέσα από τους λόγους του Λυσία αντλούμε στοιχεία για την κοινωνική ζωή της πόλης των Αθηνών.

Μονάδες 10

B5α. Να δοθεί ένα ομόρριζο της αρχαίας ή της νέας ελληνικής για τις λέξεις : λέγειν, δοκεῖ, δίδοναι, βεβίωκα, διατριβάς.

B5β. Να δηλώσετε την σημασία των παρακάτω λέξεων του κειμένου και την χρησιμοποιήσετε στα νέα ελληνικά με άλλη σημασία : αἰτίας, οὐσίας.

Μονάδες 10

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A.

- ❖ **Λάθος :** «ἐν μὲν τοῖς ἄλλοις ἀγῶσι περὶ αὐτῶν μόνων τῶν κατηγορημένων προσήκειν ἀπολογεῖσθαι, ἐν δὲ ταῖς δοκιμασίαις δίκαιον εἶναι παντὸς τοῦ βίου λόγον διδόναι.»
- ❖ **Σωστό :** «Δέομαι οὖν ὑμῶν μετ' εὐνοίας ἀκροάσασθαι μου. Ποιήσομαι δὲ τὴν ἀπολογίαν ὡς ἂν δύνωμαι διὰ βραχυτάτων.»

.....
.....

B1.

δίκην : Η ιδιωτική δίκη, η δίκη ιδιωτικής φύσεως. Μήνυση για ιδιωτικά ζητήματα μπορούσε να κινήσει μόνο ένας Αθηναίος πολίτης, δηλαδή άνδρας ενήλικας που ήταν **ἐπίτιμος**¹, αν θεωρούσε ότι αδικείται.

.....
.....

---

¹ **ἐπίτιμος :** ο έχων πολιτικά δικαιώματα [**≠** **ἀτιμος :** ο στερηθείς τα πολιτικά του δικαιώματα]

B2.

1. Ο Μαντίθεος προβάλλει ως απόδειξη της κοσμιότητας και της εντιμότητάς του την άρνηση να συμμετάσχει σε ενασχολήσεις που διαφθείρουν το ήθος ενός νέου ανθρώπου. Η αποχή του από δραστηριότητες που χαρακτηρίζονται από έκλυση ηθών, διεγείρει το μίσος και την έχθρα των συνομηλίκων του προς το πρόσωπό του, καθώς δεν δίστασαν να τον συκοφαντήσουν. Το επιχείρημα αυτό εντάσσεται αρχικά στα **λογικά-εικότα**, καθώς στηρίζεται σε δεδομένα στοιχεία της εποχής του. Έπειτα, όμως αυτό μετατρέπεται σε **ηθικό-ψυχολογικό**, καθώς επιδιώκει να επηρεάσει θετικά τους βουλευτές προς το πρόσωπό του, επικυρώνοντας την εκλογή του στο βουλευτικό αξίωμα.

.....
.....

B3.

Ο Μαντίθεος στην ιδιωτική του ζωή επέδειξε **ἐπιείκεια** (=κοσμιότητα), καθώς απεδείχθη στοργικός, προστατευτικός απέναντι στα αδέρφια του ως πρωτότοκος γιος (προίκισε τις αδερφές του, έδωσε μεγαλύτερο μερίδιο της πατρικής κληρονομιάς στον αδερφό του).

Την ἐπιείκεια που επέδειξε στην διοίκηση **τῶν ἰδίων**, επέδειξε και στα **δημόσια**, καθώς αποδεικνύεται φιλήσυχος, αξιοπρεπής, κόσμιος, σε αντίθεση με τους συνομηλίκους του που διατρίβουν σε χαμερπείς και κατάπτυστες ενασχολήσεις για τον ίδιο και το ήθος του ως άνθρωπος.

.....
.....

B4.

Λάθος.

Λάθος.

.....
.....

B5α.

λέγειν : λόγος, διάλεξη.

δοκεῖ : δόγμα, δοξασία.

.....
.....

B5β.

αἰτία : κατηγορία.

.....
.....

ΘΕΜΑΤΑ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΩΝ ΜΕ ΤΙΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΕΣ 2004 : Λυσίου, υπέρ Μαντιθέου, 19 -21 §

Ὅστε οὐκ ἄξιον ἀπ' ὄψεως, ὦ βουλή, οὔτε φιλεῖν οὔτε μισεῖν οὐδένα, ἀλλ' ἐκ τῶν ἔργων σκοπεῖν· πολλοὶ μὲν γὰρ μικρὸν διαλεγόμενοι καὶ κοσμίως ἀμπεχόμενοι μεγάλων κακῶν αἴτιοι γεγόνασιν, ἕτεροι δὲ τῶν τοιούτων ἀμελοῦντες πολλά καγαθὰ ὑμᾶς εἰσιν εἰργασμένοι. Ἦδη δὲ τινων ἠσθόμην, ὦ βουλή, καὶ διὰ ταῦτα ἀχθομένων μοι, ὅτι νεώτερος ὢν ἐπεχείρησα λέγειν ἐν τῷ δήμῳ. ἐγὼ δὲ τό μὲν πρῶτον ἠναγκάσθην ὑπὲρ τῶν ἐμαυτοῦ πραγμάτων δημηγορῆσαι, ἔπειτα μέντοι καὶ ἐμαυτῷ δοκῶ φιλοτιμότερον διατεθῆναι τοῦ δέοντος, ἅμα μὲν τῶν προγόνων ἐνθυμούμενος, ὅτι οὐδέν πέπαιναντά τῆς πόλεως πράττοντες, ἅμα δὲ ὑμᾶς ὁρῶν (τά γὰρ ἀληθῆ χρῆ λέγειν) τοὺς τοιούτους μόνους ἀξίους νομίζοντας εἶναι, ὥστε ὁρῶν ὑμᾶς ταύτην τὴν γνώμην ἔχοντας τίς οὐκ ἂν ἐπαρθείη πράττειν καὶ λέγειν ὑπὲρ τῆς πόλεως; ἔτι δὲ τί ἂν τοῖς τοιούτοις ἄχθοισθε; οὐ γὰρ ἕτεροι περὶ αὐτῶν κριταὶ εἰσιν, ἀλλ' ὑμεῖς.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A. Να απαντήσετε αν οι παρακάτω ερωτήσεις είναι ορθές και να τεκμηριώσετε την απάντησή σας με αναφορές από το κείμενο.

- ❖ Κατὰ τον Μαντίθεο ἄνθρωποι με ευπρεπή εξωτερικὴ ἐμφάνιση καὶ τρόπο ἐβλάψαν τὴν πόλη.
- ❖ Οἱ βουλευτὲς προέτρεπαν τοὺς πολίτες νὰ ασχολοῦνται με τὶς ιδιωτικὲς τοὺς υποθέσεις.

Μονάδες 10

B1. Με ποιά επιχειρήματα ο Μαντίθεος αιτιολογεί την ενασχόλησή του με τα κοινά, παρά την νεαρή του ηλικία; Να απαντήσετε σύμφωνα με τα δεδομένα των παραγράφων 20 – 21.

Μονάδες 15

B2. Το απόσπασμα « Ἦδη δὲ τινων ... ἀλλ' ὑμεῖς » αποτελεί τον επίλογο του Ὑπὲρ Μαντιθέου λόγου του Λυσία. Σύμφωνα με την εισαγωγή του σχολικού βιβλίου : «Με τον επίλογο συνήθως επιδιώκονται δύο κυρίως σκοποί, ἡ ἀνάμνηση, που επιτυγχάνεται με μια συντομότητα ἀνακεφαλαίωση των βασικῶν θέσεων του λόγου καὶ ἡ παθοποιία που καταλήγει σε

προτροπή ή αποτροπή». Αφού διαβάσετε το απόσπασμα αυτό, να απαντήσετε στο ερώτημα αν ο Λυσίας επιδιώκει ή όχι τους σκοπούς αυτούς στον επίλογό του. Να τεκμηριώσετε την απάντησή σας με αναφορά σε συγκεκριμένα σημεία του αποσπάσματος.

Μονάδες 15

B3. Να απαντήσετε αν οι παρακάτω ερωτήσεις είναι ορθές.

- ❖ Ο Κρατύλος διαμόρφωσε την ρητορική ως επιστήμη.
- ❖ Ο επίλογος στους ρητορικούς λόγους δεν είναι απαραίτητος.

Μονάδες 10

B4. *ἀχθομένων, διατεθῆναι, ὄρων, ἀξίους, πράττειν* : Να γράψετε ένα ομόρριζο ουσιαστικό και ένα ομόρριζο επίθετο της αρχαίας ή της νέας ελληνικής για καθεμιά από τις παραπάνω λέξεις (τα ομόρριζα μπορούν να είναι απλά ή σύνθετα).

Μονάδες 10

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A.

- ❖ **Σωστό** : «πολλοί μὲν γάρ μικρόν διαλεγόμενοι καί κοσμίως ἀμπεχόμενοι μεγάλων κακῶν αἴτιοι γεγόνασιν.».

.....
.....

B1.

ὅτι νεώτερος... ἐνθυμούμενος : Ἀν και την εποχή που αγόρευσε ο Μαντίθεος είχαν εξαλειφθεί οι περιορισμοί εις βάρος των νέων στις συνελεύσεις της εκκλησίας του δήμου, υπήρχε η αντίληψη πως οι πρεσβύτεροι επιβάλλεται να έχουν τον πρώτο λόγο εξαιτίας της πείρας τους. Οι νεότεροι, επομένως, δεν τολμούσαν εύκολα να πάρουν τον λόγο όχι μόνο στις συνελεύσεις του δήμου αλλά ούτε και στις συζητήσεις που γίνονταν στην αγορά. Παρόλο που υπήρχε το δικαίωμα της ισηγορίας και της παρηγορίας, ήταν καθιερωμένο και δεδομένο να δίνεται βήμα στους πρεσβυτέρους και όχι στους νέους σε ηλικία.

.....
.....

B2.

Ανάμνηση στον επίλογο αυτό δεν υπάρχει. Ο Λυσίας προσπαθεί να μη φανεί ο λόγος του Μαντιθέου τεχνικός και υπολογισμένος. Αντιθέτως, παρουσιάζει τον Μαντίθεο να αναφέρεται στην πρώτη του δημηγορία που είχε εκφωνήσει σε πολύ μικρή ηλικία, προσπαθώντας μέσω αυτού να επιβεβαιώσει για μια ακόμα φορά τον σεβασμό του στο πολίτευμα και στα ιδανικά της πόλης και να φανερώσει τις πολιτικές του φιλοδοξίες.

.....
.....

B3.

❖ Λάθος.

.....
.....

B4.

ἀχθομένων : αχθοφόρος // επαχθής.

.....
.....

E. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- [Γεωργοπαπαδάκου Α](#), «[Θουκυδίδη ιστορία](#) : Τα κυριότερα μέρη από το έργο : Εισαγωγή-Βιβλ. Ι-ΙΙΙ» , (Θεσσαλονίκη : εκδόσεις [Μαλλιάρης Παιδεία](#), 21999)
- Γραμμένου, Παναγιωτ., «Λυσία Υπέρ Μαντιθέου, Β' ΓΕΛ, Ρητορικά Κείμενα – Ομάδας προσανατολισμού ανθρωπιστικών σπουδών», (Αθήνα : εκδόσεις Πατάκης, 2015)
- Κατεβαίνη, Σ. Κωνσταντίνου : «Συντακτικὸν τῆς Ἑλληνικῆς Γλώσσας καὶ κυρίως τοῦ ἀττικοῦ πεζοῦ λόγου», [Αθήναι : ἐκδόσεις Παπαδήμα, 21999].
- [Καρατσώλη, Γεωργ.](#), «Θεματογραφία, τόμος ΙΙΙ, Λυσίας-Ισοκράτης-Αισχίνης, μέρος Α'» (Αθήνα : εκδόσεις Θεάγης, 1993)
- [Καρατσώλη, Γεωργ.](#), «Θεματογραφία, τόμος ΙV, Λυσίας-Ισοκράτης-Αισχίνης, μέρος Β'» (Αθήνα : εκδόσεις Θεάγης, 1994).
- Κέντρο Εκπαιδευτικής Έρευνας, «Αξιολόγηση των μαθητών της Β' Λυκείου στην Αρχαία Ελληνική Γραμματεία (Θεωρητική Κατεύθυνση), Ρητορικός Λόγος», τεύχος Α' (Αθήνα : ΥΠΕΠΘ, 2000).
- Κοντέου, Γ., «επίμετρο μεγάλο λεξικὸ ρημάτων», Γεώργιος Ράπτης καὶ Γεώργιος Κοντέος επιμέλεια ἐκδοσης (Θεσσαλονίκη : εκδόσεις Γεώργιος Θ. Κοντέος, 1991).
- Μπαμπινιώτη Γ., «Λεξικὸ τῆς Ἑλληνικῆς Γλώσσας», Τράπαλης Γ. καὶ Μωυσιάδης Θ. επιμ. ἐκδ. (Αθήνα : Εκδόσεις Κέντρο Λεξικολογίας, 2002).
- Νάτση, Δ., «Θεματογραφία Αρχαίας Ελληνικής, Κριτήρια Αξιολόγησης στο Αδίδακτο κείμενο για την Β' καὶ Γ' Λυκείου» (Αθήνα : εκδόσεις Γρηγόρης, 2013).

-- Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, «Θουκυδίδου Ιστορία του Πελοποννησιακού Πολέμου», μετάφραση του Αγγέλου Σ. Βλάχου, (Αθήνα : ΥΠΕΠΘ, 1998)

-- Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, «Θουκυδίδου Ιστορία του Πελοποννησιακού Πολέμου», συγγραφέας Ηλίας Σ. Σπυρόπουλος, (Αθήνα : ΥΠΕΠΘ, 1998)

-- Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, «Ρητορικά κείμενα, Β' Λυκείου, θεωρητική κατεύθυνση», συγγραφείς : Κωνσταντίνος Ι. Δάλκος, Χρίστος Ι. Δάλκος, Γεώργιος Π. Μανουσόπουλος, Νικόλαος Ι. Μπονόβας, Σπυρίδων Α. Παργινός (Αθήνα : ΥΠΕΠΘ, 2000).

-- Liddell Hen. and Scott Rob., «Μέγα Λεξικόν τῆς Ἑλληνικῆς Γλώσσης, μεταφρασθὲν ὑπὸ Ξενοφῶντος Μόσχου», ἀνατύπωσις (Ἀθῆναι : ἐκδόσεις Σιδέρης Ἰωάννης, 2001).

-- Lesky A., «Ιστορία της αρχαίας ελληνικής λογοτεχνίας», μετάφραση Τσοπανάκη Αγαπητού (Θεσσαλονίκη : εκδόσεις αφοί Κυριακίδη, 1981)

-Σκαρμίτζου, Στ., «αρχαίο ελληνικό ιππικό (1000-350 π.Χ.)», στον διαδικτυακό τόπο <https://stefanoskarmintzos.wordpress.com> (ημερομηνία ανάκτησης 12/12/2016).\

-- Σταματάκου, Ιω., «Λεξικὸ τῆς Ἀρχαίας Ἑλληνικῆς Γλώσσης», Ι. Σταματάκος ἐπιμέλεια ἔκδοσης (Ἀθῆναι : Ἐκδόσεις Βιβλιοπρομηθευτική, 1999).

-- Σταματάκου, Ιω., «Ἱστορικὴ γραμματικὴ τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς κατὰ τὰ πορίσματα τῆς συγκριτικῆς γλωσσολογίας», (Ἀθῆναι : Ἐκδόσεις Βιβλιοπρομηθευτική, 1999).

-- Φραγκούλη, Αθανασ., «Θουκυδίδη, Περικλέους Επιτάφιος, Γ' Λυκείου Γενικῆς Παιδείας», (Αθήνα : εκδόσεις Πατάκη, 2005).

-- Academia Scientiarum Germanica, «Thucydides Historiae I-II», (Lipsiae, 1832, ἀναδημοσίευσις ἐν Ἀθῆναις : εκδόσεις Παπαδήμα, 1989)

- Academia Scientiarvm Germanica, «Thucydidis Historiae III-IV», (Lipsiae, 1832, ἀναδημοσίευσις ἐν Ἀθήναις : εκδόσεις Παπαδήμα, 1989)
- Thalheim, T., Lysiae orationes, (Λειψία : Teubner, 1913)
- W.R.M. Lamb, Lysias, (Loeb Classical Library : εκδ. 1930)